

SYLWESTER WIECZORKIEWICZ

**SPORT I REKREACJA UCZNIĄ I PRYWATNEGO
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO W SZCZECINIE**

1. Wstęp

Celem pracy jest poznanie umiejętności i sukcesów osiągniętych przez uczniów zarówno w sporcie wyczynowym, jak i na polu rekreacji, a także określenie poziomu ich sprawności ruchowej i stosunku do wychowania fizycznego. Wiedza ta pozwoli podjąć świadome działania, które uczynią proces wychowania fizycznego efektywnym, zgodnym ze współczesnymi przesłankami.

1. Materiał i metody badań

Badania przeprowadzono w maju 2001 roku w I Prywatnym Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie oraz I Gimnazjum przy I Prywatnym Liceum Ogólnokształcącym. Badaniami objęto 217 uczniów obu płci z klas pierwszych, drugich, trzecich liceum oraz klas pierwszych oraz drugich gimnazjum. Strukturę badanej grupy przedstawia tabela 1.

Tabela 1

Struktura badanej grupy

Płeć		Suma
kobiety	mężczyźni	
77	140	217

Materiał badań zebrano za pomocą imiennego kwestionariusza ankiety zawierającego jedenaście pytań, z których większość stanowiły pytania zamknięte. Młodzież wypełniała ją samodzielnie na lekcjach wychowawczych w obecności nauczycieli. Uzyskane wyniki przedstawiono procentowo na wykresach.

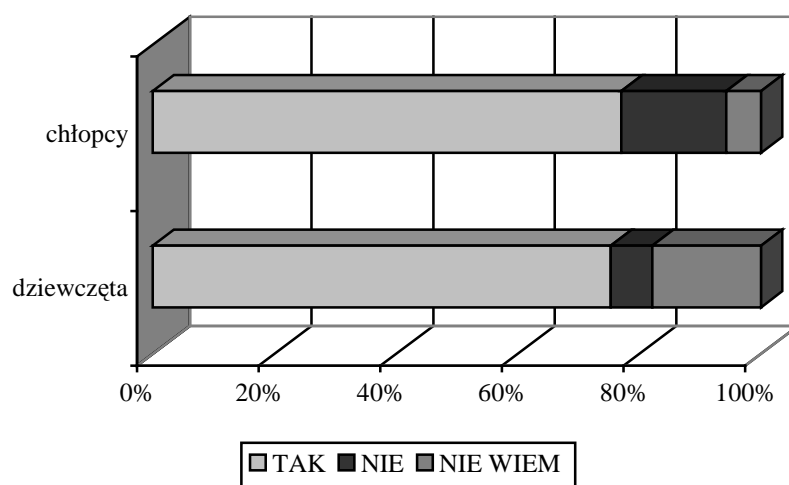
2. Wyniki badań

Pierwsze z pytań zadanych młodzieży brzmiało: czy chętnie i z przyjemnością uczestniczysz w lekcjach wychowania fizycznego? Aż 75,3% uczennic i 77% uczniów stwierdziło, że tak; odmiennego zdania było tylko 6,8% dziewcząt i 17,3% chłopców. 17,9% uczennic i 5,7% uczniów nie miało zdania na ten temat (wykres 1). Takie wyniki potwierdzają, że przyjęta koncepcja prowadzenia lekcji wychowania fizycznego jest słuszna.

Konsekwencją tej oceny jest z pewnością odpowiedź na kolejne pytanie – większość badanej młodzieży uznała, że wychowanie fizyczne jest ważnym przedmiotem w szkole (wykres 2).

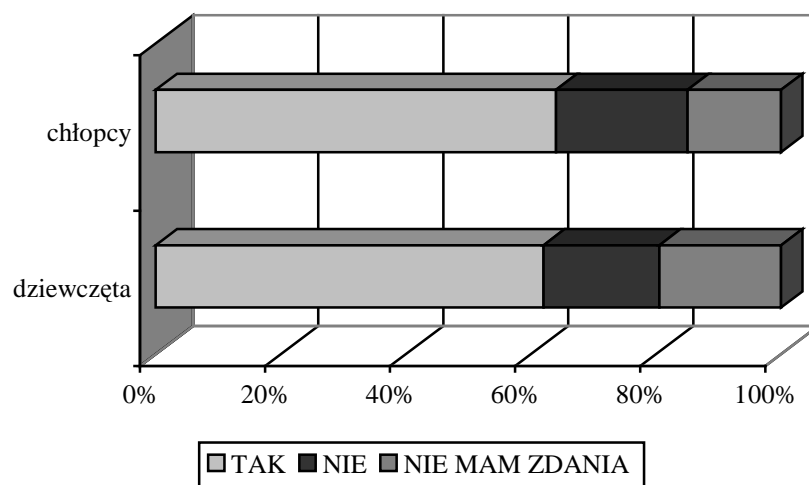
Wykres 1

Czy chętnie i z przyjemnością uczestniczysz w lekcjach wychowania fizycznego?

Wykres 2

Czy uważasz, że wychowanie fizyczne jest ważnym przedmiotem w szkole?

W przeszłości kontakt ze sportem wyczynowym miało 43,4% dziewcząt i 46% chłopców (wykres 3). Najwięcej uczennic trenowało tenis – 13 wskazań, taniec towarzyski – 6 wskazań, jeździectwo – 4 wskazania, gimnastykę artystyczną – 3 wskazania. Uczniowie najczęściej wymieniali: piłkę nożną – 21, koszykówkę – 10, karate – 9, tenis – 8, żeglarstwo – 4.

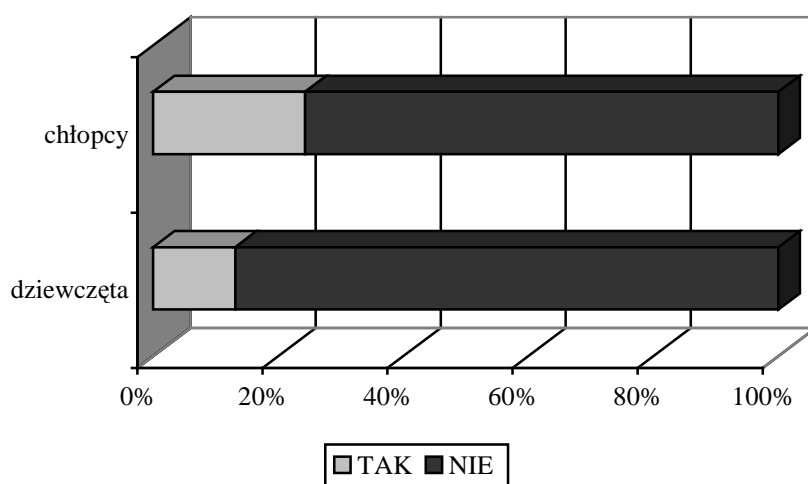
Wykres 3

Obecnie, według ankiety, treningiem sportowym zajmuje się 13,1% dziewcząt i 24,3% chłopców (wykres 4). Najwięcej uczennic uprawia tenis – 6 wskazań i taniec towarzyski – 2 wskazania, uczniowie natomiast: piłkę nożną – 12 wskazań, karate – 8, koszykówkę – 5, tenis – 4.

Wykres 4

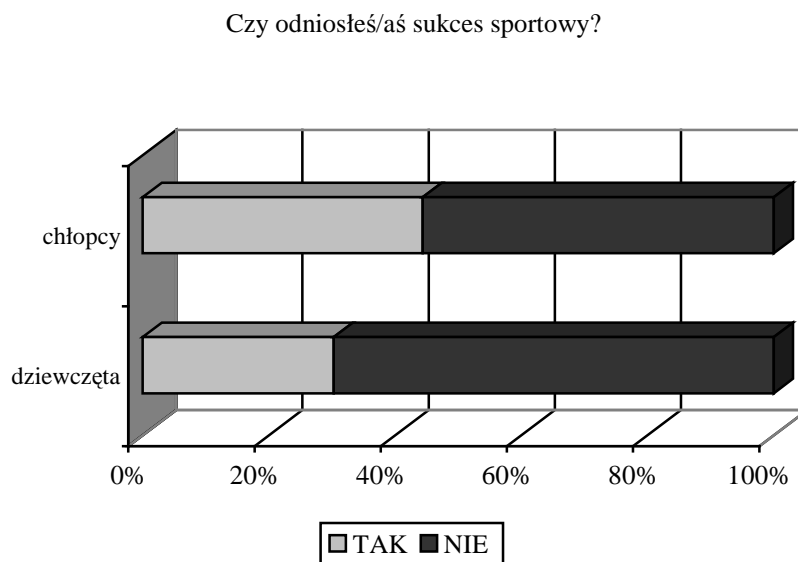
Czy obecnie uprawiasz wyczynowo jakąś dyscyplinę sportu?

Sukcesy w sporcie osiągnęło 30,3% dziewcząt i 44,4% chłopców (wykres 5). Wymieniając swoje osiągnięcia, uczniowie często podawali zdobyte miejsca w szkolnych zawodach pływackich, piłki koszykowej, nożnej, siatkowej, jak również w zawodach rangi międzyszkolnej. Świadczy to, że dla uczniów są to ważne wydarzenia w życiu, a dla nauczycieli kolejne potwierdzenie, iż przyjęty system pracy z młodzieżą jest słuszny. Jednak spora część uczniów odniosła sukcesy rangi krajowej i międzynarodowej. Wymienię tu najważniejsze: Katarzyna Kwaśny (piłka siatkowa) – 4. miejsce w mistrzostwach Polski 1999/2000, półfinał mistrzostw Polski 2000/2001; Iwona Kołacka (jeździectwo) – mistrz Polski w ujeżdżaniu 1999, 2000, 2001; Ola Furgał (taniec nowoczesny) – 3. miejsce na mistrzostwach świata 1998; Paulina Bajor (piłka ręczna) – 3. miejsce w mistrzostwach Polski; Patrycja Kaczmarek (taniec towarzyski) – ¼ finału mistrzostw Polski; Agata Kędziorska (rolki) – wicemistrzyni Polski. Wśród chłopców: Zbyszek Hermach (żeglarstwo) – mistrz Polski 1999, wicemistrz Polski 2000 w klasie „optimist”, 4. miejsce na mistrzostwach świata, 10. miejsce

w Pucharze Europy; Michał Wieczorek (badminton) – 4. miejsce na mistrzostwach Polski; Norbert Maculewicz (karate) – dwukrotny mistrz Polski, 4. miejsce w Pucharze Świata; Artur Kochaniuk (karate) – 3. miejsce w Pucharze Polski; Tomasz Bednarek (piłka nożna) – 3. miejsce na mistrzostwach Polski 1999, wicemistrz Polski 2000; Kevin Zagrodny–Kuczer (piłka nożna) – mistrz Polski; Jakub i Piotr Czapiewscy (piłka ręczna) – 4. miejsce na mistrzostwach Polski; Łukasz Pasterski (taniec towarzyski) – mistrz Polski w klasie „n”.

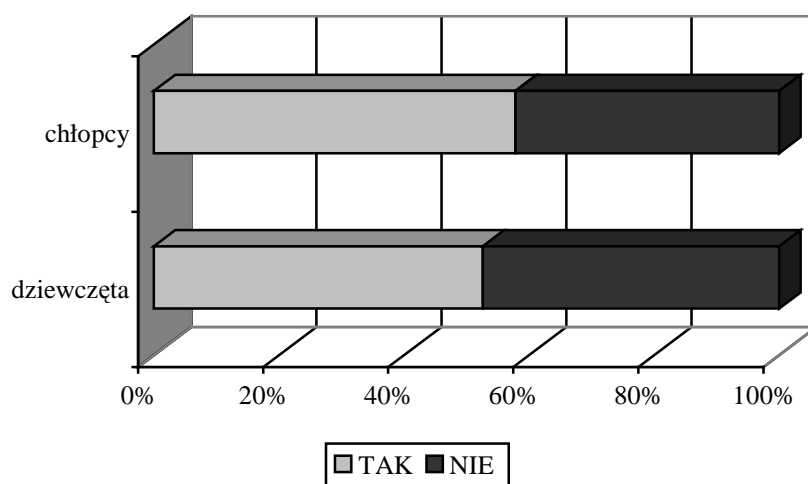
Wykres 5

Kontakt ze sportem i identyfikowanie się z działaniami sportowymi szkoły wpłynęły na to, że większość dziewcząt (52,6%) i chłopców (57,8%) na pytanie, czy obecnie korzystają z zajęć rekreacyjnych organizowanych przez szkołę, odpowiedziało, że tak (wykres 6). Wśród uczennic najczęściej wskazań miało pływanie – 24, następnie jazda na łyżwach – 13, aerobik – 14, piłka siatkowa – 11. Uczniowie najczęściej wskazywali zajęcia z koszykówki – 31, piłki nożnej – 30, pływania – 21, piłki siatkowej – 14 oraz jazdę na łyżwach – 11.

Wykres 6

Czy obecnie korzystasz z zajęć rekreacyjnych organizowanych przez szkołę?

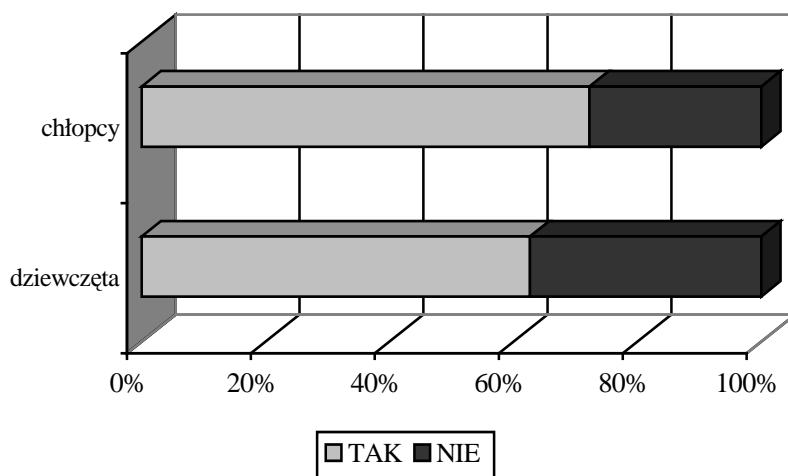

Również poza szkołą większość uczniów aktywnie uczestniczy w różnych formach ruchu (wykres 7). Dziewczęta preferują jazdę na rowerze – 15 wskazań, bieganie – 8 wskazań, jazdę konną, tenis, pływanie, aerobik – 6 wskazań. Najczęściej robią to raz w tygodniu. Chłopcy najbardziej lubią, tak jak dziewczęta, jazdę na rowerze – 28 wskazań, następnie piłkę nożną – 19, koszykówkę – 18, siłownię, tenis, bieganie – 11. Najczęściej uprawiają te formy ruchu dwa razy w tygodniu.

Odpowiedź na ósme pytanie ankiety jest konsekwencją wcześniejszych wyników. Większość uczniów uważa, że szkoła zaspokaja ich potrzebę ruchu (wykres 8). Wśród osób, które stwierdziły inaczej, przeważała opinia, iż jest to spowodowane zbyt małą liczbą obowiązkowych godzin wychowania fizycznego: 6 wskazań u dziewcząt i 24 wskazania u chłopców, oraz brakiem zajęć rekreacyjnych z innych form ruchu: 1 wskazanie u dziewcząt i 7 wskazań u chłopców.

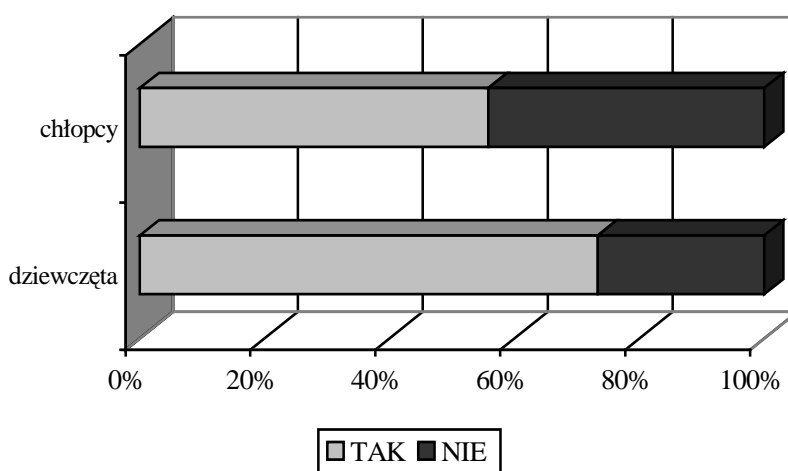
Wykres 7

Czy rekreacyjnie, poza zajęciami proponowanymi przez szkołę, uczestniczysz w jakiejś formie ruchu?

Wykres 8

Czy szkoła zaspokaja Twoją potrzebę ruchu?

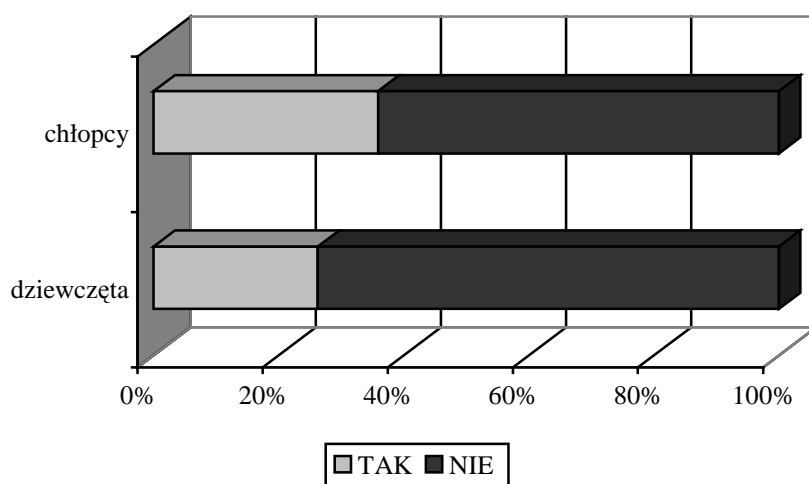

Tylko 26,3% dziewcząt i 35,9% chłopców podało propozycję wprowadzenia nowych zajęć rekreacyjnych w szkole (wykres 9). Uczennice najchętniej brałyby udział w zajęciach z tańca – 4 wskazania, wycieczkach rowerowych, tenisie ziemnym, tenisie stołowym – po 2 wskazania. Uczniowie natomiast najchętniej uczestniczyliby w zajęciach z tenisa ziemnego – 8 wskazań, na siłowni – 6 wskazań, wycieczkach rowerowych – 4 wskazania.

Wykres 9

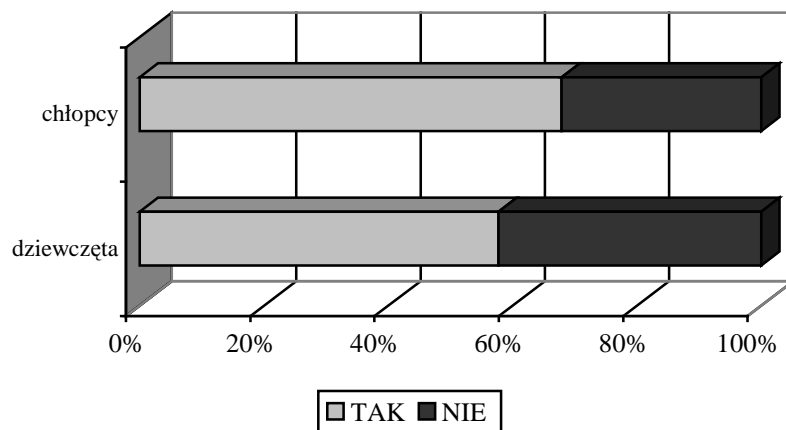
Czy masz jakąś propozycję wprowadzenia nowych zajęć rekreacyjnych w szkole?

Brak propozycji (73,7% dziewcząt i 64,1% chłopców) świadczy o bierności dużej części uczniów oraz oczekiwaniu na inicjatywę nauczycieli i dyrekcji, ponieważ większość ankietowanych uczestniczyłaby w nowych formach ruchu (wykres 10).

Wykres 10

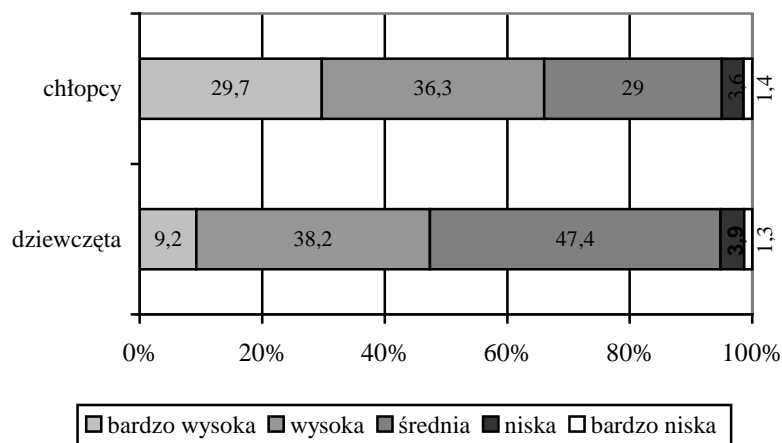
Czy uczestniczył(a)byś w nowych zajęciach rekreacyjnych w szkole?

Na zakończenie ankiety uczniowie sami, według uznania, ocenili swoją sprawność fizyczną. Wykres 11 obrazuje rozkład tej samooceny. Dziewczeta najczęściej oceniły swoją sprawność jako średnią – 47,4% i wysoką – 38,2%. Najwięcej chłopców uznało swoją sprawność za wysoką – 36,3% i średnią – 29%.

Wykres 11

Jaka jest Twoja sprawność fizyczna (według własnej oceny)?

3. Podsumowanie badań

Ankieta w pracy nauczyciela wychowania fizycznego jest jednym z narzędzi diagnozy, które proces wychowania fizycznego czynią skutecznym. Zadane pytania pozwoliły na poznanie odczuć uczniów wobec lekcji wychowania fizycznego. Zdecydowana większość z nich z przyjemnością uczestniczy w zajęciach, jak również uznaje wychowanie fizyczne za ważny przedmiot. Jest to wskazówka, że realizowany model lekcji nastawionych na rekreację ruchową, a nie na usportowienie, jest słuszny. Wysoka samoocena uczniów wynika z systemu oceniania, gdzie wysoko punktowana jest praca i postęp, nie zaś czysty wynik sportowy.

Jednak nadrzędnym celem przeprowadzonych badań było zdobycie informacji o sporcie wyczynowym i rekreacji ruchowej w życiu ucznia. Prawie połowa dziewcząt i chłopców miała w przeszłości kontakt ze sportem, niemniej obecnie tylko część z nich nadal trenuje; jest to związane z ostrą selekcją w wyczynowym treningu. Ponad jedna trzecia badanych odniosła większe lub mniejsze sukcesy sportowe.

Aktywność i sukcesy na polu sportowym z pewnością miały wpływ na uczestnictwo uczniów w zajęciach rekreacyjnych. Ponad połowa z nich korzysta z form realizowanych w szkole. Również poza szkołą młodzież prowadzi w miarę aktywne ruchowo życie. Dlatego większość badanych zaspokaja swoją potrzebę ruchu, a wysuwane propozycje nowych zajęć rekreacyjnych pozwolą na jeszcze lepsze dostosowanie oferty szkoły do potrzeb uczniów.

Zamierzone cele pracy zostały osiągnięte, zdobyta wiedza zaś pozwoli w przyszłości na pełne wykorzystanie potencjału sportowego szkoły na arenie zmagania i rozgrywek wszystkich szczebli.

Bibliografia

Strzyżewski S., 1990: *Proces wychowania w kulturze fizycznej*. WSiP, Warszawa.

Trzeźniowski R., 1996: *Teraźniejszość i przyszłość wychowania fizycznego w szkole*. „Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne” nr 5, s. 172–176.

**SPORT UND ERHOLUNG DER SCHÜLER DES 1.
PRIVATALLGEMEINBILDENDEN LYZEUMS IN SZCZECIN**

Zusammenfassung

Das Ziel der Arbeit war die Erneuerung der Kenntnisse und der Erfolge der Schüler im Leistungssport und auf dem Erholungsfeld sowie auch die Bezeichnung ihrer Bewegungsleistungsfähigkeit und auch Verhältnis zu dem körperlichen Sport.

Der Erforschungsmaterial wurde von den namentlichen Fragebogen einer Umfrage zwischen den Schülern des 1. Privatalgemeinbildenden Lyzeums gesammelt. Die dadurch bekommene Ergebnisse waren auf den Diagrammen prozentig orgestellt. Sie haben die Feststellung erlaubt, daß die entschlossene Mehrheit der Schüler an den Sportstunden mit Vergnügen nimmt teil. Fast eine Hälfte von den umfragenden Schülern hat Kontakt mit Sport in der Vergangenheit gehabt. Aber jetzt, heutzutage, trainiert noch nur ein Teil von ihnen.

Über ein Drittel der Untersuchten hat grössere oder kleinere Sporterfolge hingetragen.

Die Erholungsbeschäftigungen, die von der Schule vorgeschlagen wurden, wurden nur von ein Halb der Schüler verwendet.

Das erobene Wissen erlaubt in der Zukunft volle Ausnutzung des Sportpotenz der Schule auf Arena des Kampfes und Sportspiele aller Sportebenen.

Übersetzt von Grażyna Bielecka